

3. číslo
rok 2025/26
59. ročník
cena 1.50€

učitelia
4-5

žiaci
6-17

všetko
18-51
možné

Milí Párov čania

vítam vás pri poslednom tohtoročnom čísle Nezmaru a poslednom čísle, v ktorom pôsobím ako šéfredaktorka. Ani sa mi nechce veriť, že po 5 rokoch v Nezmare a 2 rokoch šéfredaktorstva píšem svoje posledné riadky.

Keď som na túto školu prišla, v jedno septembrové ráno pred 5 rokmi, žiadny školský časopis tu nebol. Nezmar bol po korone nefunkčný, redakčná rada neexistovala a stával sa niečím ako legendou. Naša prvá redakčná rada mala 7 členov a o časopise sme vedeli asi iba toľko, že je z

papiera. Naše prvé číslo bolo tenké, škaredé a nestálo za veľa.

Ale síce nám chýbali skúsenosti, nechýbalo nám nadšenie a túžba sa zdokonaľovať. Počas tých 5 rokov sme prešli nie vždy ľahkú, ale veľmi krásnu cestu. Nezmar, ktorý opúšťam, je veľmi iný od toho, do ktorého som prišla. Za tie roky som mala česť byť svedkom toho, ako sa Nezmar zase raz stáva súčasťou našej školy. Toho, ako ho prijímate a beriete medzi seba.

Ďakujem vám za to. Ďakujem, že som mala príležitosť vďaka Nezmaru spoznať kopy úžasných a talentovaných ľudí.

Ďakujem, že ste si ho za tie roky vždy kupovali a čítali.

Ďakujem za každý nápad, ktorým ste ho obohatili. Maturitný ročník je plný koncov. Ale práve vďaka koncom máme nové začiatky. A práve mojím odchodom Nezmar začínajú zase raz tvoriť čisto iba ľudia, ktorí nepoznali Párovce bez neho. Preto si myslím, že týmto číslom sa završil pomyselný cieľ tých, ktorí sa ho v to letné ráno rozhodli obnoviť. Nezmar sa zase raz stal plnohodnotnou súčasťou Párovieč. A ja verím, že to tak aj ostane.

Text

Rozhovor s p. p. Petovskou

Tentokrát prijala pozvanie k rozhovoru profesorka, ktorá u nás na škole učí hneď dva jazyky, matematiku a angličtinu. Ktoré povolanie by si vybrala, keby nebola učiteľkou, alebo ako by nazvala reality show o Párovciach? Tieto zaujímavosti sa dočítate v nasledujúcich riadkoch.

Kde ste študovali a prečo ste sa rozhodli práve pre matematiku a angličtinu?

Študovala som na UKF v Nitre na Fakulte prírodných vied matematiku a na Filozofickej fakulte angličtinu. Oba predmety som mala rada a navyše angličtina poskytovala aj ďalšie pracovné alternatívy, ak by sa nenašlo miesto učiteľa v škole.

Prečo je podľa vás matematika dôležitá?

Matematika je jazykom všetkých ostatných odborov a ak jej nerozumieme zatvárame si veľa dverí k hlbšiemu porozumeniu sveta okolo nás. Nielen tých vedeckých, ale aj všednejších – nakupovanie, varenie, financie, alebo i menej očakávaných – umenie, hudba, či kritické myslenie.

Ktorý predmet vás viac baví učiť? Matematika alebo angličtina?

Matika v nižších ročníkoch OG, kde sa dá prakticky ilustrovať na reálnych situáciách, s ktorými sa žiaci stretávajú často a ľahšie ju tak pochopia. Angličtina zase vo vyšších ročníkoch, kedy sa už dá viac porozprávať na rôzne témy a spoznať žiakov aj v inom svetle, ako len cez písomky. Jednoduchšie sa potom vysvetľuje, napríklad gramatika, keď viem, čo je žiakovi blízke.

Keby ste neboli učiteľkou, ktoré povolanie by ste si vybrali?

Nedávno sme sa s manželom pridali k turistickým značkárom. Je to pre mňa veľmi zmysluplná práca, ale skôr dobrovoľnícka, z nej človek účty nezaplátí. Keďže mám rada knihy, tak ďalšia voľba by bola možno nejaká kombinácia kníhkupectva, kníhviazačstva, antikvariátu a knižnice.

Aký je podľa vás najlepší spôsob, ako sa naučiť angličtinu?

Zhrnula by som ho do štyroch bodov: 1.) vedieť prečo sa ju chcem naučiť, 2.) mať s ňou každodenný kontakt, 3.) zvoliť si témy, ktoré ma bavia, 4.) používať ju od začiatku, aj keď nedokonale, ono sa to časom obrúsi. Platí to vlastne pre

zdroj: internet

akýkoľvek jazyk, no je to skôr návod pre jednotlivca, pri skupinách je to náročnejšie uplatňovať.

Čo vás na učení najviac baví a čo je naopak najťažšie?

Najviac ma baví ten „aha“ moment, keď ten posledný kúsok zapadne na správne miesto, rozjasní sa a zrazu veci konečne dávajú zmysel. Najťažšie je pomôcť najsť vnútornú motiváciu u žiaka, ktorý neprejavuje o problematiku záujem.

Stalo sa vám niekedy, že ste opravovali test a neverili vlastným očiam?

Až takto by som to neformulovala, no vždy ma poteší, ak sa žiak nevzdáva a kreatívne si poradí aj so

zdroj: súkromný archív

zadaním, na ktoré nepozná odpoveď alebo písomku dotvorí umeleckým minidielom. Z praxe však môžem potvrdiť, že na „ninjov chrániacich písomku pred horšou známkou ako 2“, sa nedá veľmi spoliehať.

Máte nejaký vtipný alebo nezabudnuteľný zážitok z Pároviec?

Vtipné, ak aj boli, vznikli skôr situačne a prerozprávané už by stratili svoje čaro, ale tých nezabudnuteľných momentov je určite viac, no všetky sú spojené skôr so žiakmi, ako so samotným miestom – byť triednou učiteľkou, projekt Cubic Mile, exkurzie, družby a program DofE.

Ak by bola naša škola reality show, ako by sa volala?

Život Pár Oviec.

Ktorý je váš obľúbený emoji?

Asi len obyčajné srdiečko. Som presvedčená, že nikdy nie je na škodu pripomenúť, že mi na niekom záleží a neberiem ho ako samozrejmosť.

Keby bola matematika osobou, akú by mala povahu?

Rozvážna, dôsledná, hravá, tichá.

Lila

Sú tu z nás najdlhšie, niekto 4, iní 5 a tí najvytrvavejší až 8 rokov. Poznajú tieto chodby, triedy, predmety aj učiteľov. V tejto rubrike vám prinášame príbehy tých, ktorí sa chystajú vkročiť do sveta za bránami našej školy. V prvej časti sme vyspovedali dvoch maturantov, Vivien Formelovú zo 4.A a Dušana Pecháča zo 4.C. Podelia sa s nami o svoje spomienky, zážitky zo štúdia a plány do budúcnosti.

Čo by si odkázala mladším študentom?

Hlavne „no stress“, prežili to trpitelia pred nami, prežili sme to my, určite to prežijete aj vy;) a odporúčam v rámci psychohygieny všetky školské výlety a akcie, pretože tie spomienky a zážitky so spolužiakmi sú nenahraditeľné a nezabudnuteľné.

NAŠI MATURANTI ROZPRÁVAJÚ

VIVIEN

Na ktorý moment budeš spomínať najviac?

Tých momentov je veľa a každý deň pribúdajú nové, ale asi všetky výlety, stužková a školské akcie.

Ktorý učiteľ mal na teba najväčší vplyv?

Pani učiteľka Soukupová, lebo aj keď je prísna, je férovo ľudská a má zmysel pre humor.

Sofia

Keby si mala byť jednou vecou na Párovciach, čím by si bola?

Pokrčený erárny laboratórny plast, ktorý sa dedí z generácie na generáciu, ktorý je zhužvaný na spodku skrinky zahádzaný mokrým plávaním, telesnou a učebnicami, ktoré neboli nikdy otvorené.

Kam povedú tvoje ďalšie kroky po maturite?

Do Čudného pohľadu haha z neho rovno na ozveny, cez leto na festivaly a potom dúfam na vysokú školu.

DUŠAN

Na ktorý moment budeš spomínať?

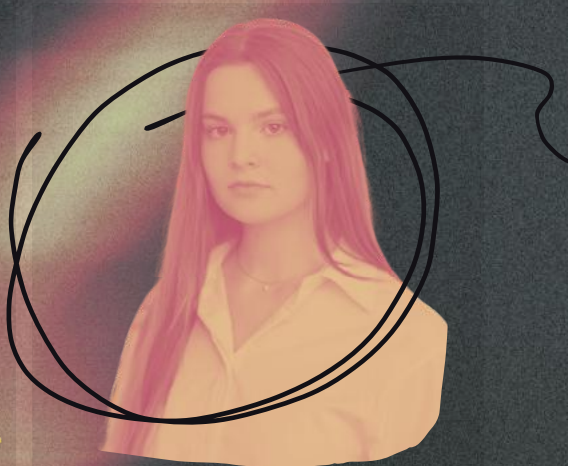
Nekonečná nuda a čakanie na koniec vyučovania to určite nie je, ale tých smieškov v laviciach aj mimo nich bolo nespočetne veľa. Ale keby som si mal vybrať aspoň jeden, tak určite stužková alebo výlet do Krakowa.

Ktorý učiteľ mal na teba najväčší vplyv?

Jednoznačne Katka Ráčová s jej vždy chápaným, príjemným a hlavne ľudským prístupom k nám. Ukázala mi, že rešpekt získaný takýmto spôsobom, je miliónkrát hodnotnejší ako povyšovanie sa nad iných a že dejepis sa dá podať aj zaujímavo.

Čo by si odkázal mladším študentom?

Asi hlavne tým, ktorý sa trápia známkami, že kašlite na to, haha. Ak ste tu, lebo ste si

nevedeli vybrať odbor, ktorý chcete študovať, tak začnite rozmýšľať čo najskôr, lebo 4 roky zmiznú strašne rýchlo a zrazu v januári zistujete, aké vysoké školy vlastne existujú. Ale hlavne užite si bytie na strednej, lebo to strašne rýchlo ujde a je to strašne super obdobie.

Keby si mal byť jednou vecou na Párovciach, čím by si bol?

Plesen za tou „wannabe“ drevenou stenou pod schodmi. Nikto ma nikdy nevidel, ale každý ma cíti.

Kam povedú tvoje ďalšie kroky po maturite?

Ak očakávame, že z maturujem, tak niekam pod most a po ceste sa skúsím zastaviť na Masaryčke v Brne.

Kedže tento rozhovor píšem v čase písomných maturít zo slovenčiny, zdá sa mi vhodné vyspovedať niekoho, kto má náš materinský jazyk v malíčku. Za obeť som si preto zvolila Peťa. Aj napriek tomu, že na olympiády zo slovenčiny sa dostal náhodou, vyhral skvelé 1. miesto a postúpil do krajského kola.

Zo začiatku sa náš rozhovor niesol v tematike národnej reči. Ak by si mal Peťa v gramatike ponechať iba jedno i/y, uprednostnil by i, pretože by si tým ušetril čas pri písaní. Ďalej sa mi zveril, že ak by mal pozvať nejakého štúrovca na kávu, najlepšou voľbou by bol samotný Štúr, pretože ako politik a člen uhorského snemu by mu mohol otvoriť dvere do lepšej spoločnosti. Ako iste všetci vieme, Ľudovít sa postrelil v lese na poľovačke. Ale čo ak tam iba zbieral huby? Peťa je toho názoru, že zo všetkých otrávených húb by najlepšie chutila "Pleurocybella porrigens" známa aj ako anjelské krídlo. Jej konzumácia totiž zabíja mozgové bunky, a ak ich má človek málo, mohlo by sa stať, že na zlú chuť postupne zabudne. Čo sa otráv a smrti týka, ak by bol Peťa hladným a krvilačným žralokom, jednoznačne by zaútočil na nohy svojej obeť. Dokázal by za ne držať obeť pod vodou dostatočne dlho na to, aby sa

2 tabla úspešných

Peter
Lehocký

4.A

utopila. A na záver niečo na odľahčenie. Peťa sa domnieva, že ak by mal za úlohu vytrhať si všetky vlasy pinzetou po jednom, trvalo by mu to približne 2000 minút. Výpočty hovoria jasne. Pri približnom počte 120000 vlasov a stálym tempom sekunda na vlas, je to presne 33,3 hodín. Aj keď Peťa tvrdí, že možno by to bolo aj menej, keďže by mu bujná hriva asi skôr vypadala od nervov z tejto hlúpej úlohy.

Elšiša

2 tabla úspešných

Johanna Kucharovič

ii.E2

Dnes sme vyspovedali Johanne Kucharovič z II.E2., ktorá vyhrala okresné kolo v anglickom jazyku a na krajskom kole obsadila krásne 3. miesto.

Umelecká duša a redaktorka nášho časopisu sa okrem poctivej prípravy na vyučovanie vo voľnom čase venuje kresleniu i maľovaniu. Široká

slovná zásoba, ktorou ohúrila aj odbornú krajskú komisiu, má pramene v preplnenej knižnici, k menu jej teda s istotou môžeme pripísať "sčítaná". Vášeň a tvorivosť prerástli dokonca k hre na gitaru, no neboli dostatočné na udržanie izbových rastliniek pri živote. Po niekoľkých pochovaných sukulentoch momentálne oslavuje (zatiaľ) preživšieho Artura a pracuje na svojich pestovateľských zručnostiach. Milovníčka koní, bez koňa, s túžbou lietať, no strachom z výšok, sa okrem angličtiny výborne dohovoriť aj po španielsky. Miluje hudbu a vibe neutíchajúcich osláv, rovnako tak jazyk samotný. Pobyt v Salamance bol pre ňu jedným z najkrajších zážitkov a vrelo ho odporúča každému nadšencovi (aj matematickému). Jej vzťah s číslami, viditeľne poznačený nesympatickou vyučujúcou v nižších ročníkoch, neexceluje, k čomu časom pribúdajúce písmenká prispievajú len negatívne. Našťastie nehovoríme o červenom mori na písomkách, vlny v krvavých odtieňoch možno registrovať skôr na jej hlave. Vo farebných experimentoch plánuje pokračovať v štýle neónovej kombinácie podľa Billie Eilish alebo riadne kriklavou ružovou. Ako obľúbenú školskú akciu vybrala ima3kulácie spolu s diskotékou, tancujúcemu davu odkazuje: „Netreba stresovať nad vecami ktoré už nezmeníme, lebo nás to len zaťažuje. Just live your life and look into your future rather than your past.“

Taňa

PEOPLE OF GYMPAR

Počas prestávok sa predierame priestormi našich chodieb a vidíme okolo seba množstvo známych i neznámych tvári. Rozprávame sa s ľuďmi z tohto nášho krúžku kamarátov či spolužiakov. Ale koľkokrát oslovíme niekoho nového, niekoho neznámeho? Práve táto rubrika je o tom, aby sme ukázali 1 z nás Párovčanov celej škole a spravili z neznámej tváre aspoň naoko známú. V tomto rozhovore si takto predstavíme Hanu Valkovičovú z 1.A.

Hanka, ako si vyplníš svoj drahocenný voľný čas mimo školy?

Väčšinu času mám korfbalové a volejbalové tréningy, plus učenie a keď sa podarí, tak aj kamaráti.

Ako dlho už hrávaš korfbal a aký je tvoj cieľ?

Korfbal hrávam aktívne už 6 rokov a volejbal asi 3. Na korfbale veľké ciele nemám, keďže už teraz chodievam na majstrovstvá, ktoré ma čakajú aj tento rok.

Aká žolíková karta ťa najviac vystihuje a prečo?

Srdcový kráľ, keďže mávam veľký rešpekt pred vecami a snažím sa byť vždy najlepšia.

Ktoré osoby by boli tvojimi zvyšnými kartami do postupy?

Moje drahé kamošky Eliška a Naty, ktoré pri mne vždy stoja.

Čo si najviac vážiš na našej planéte a nechceš, aby sa zmenilo?

Rada lyžujem a aj by som chcela vedieť snowboardovať, preto si velice vážim to, že ešte mávame aspoň trošku snehu cez zimu. Od rodičov vždy počúvam, o koľko lepšie mávali zimy oni za mlada a bola by som rada, keby sa to vrátilo späť.

Keby si mala zachrániť 1 z chránených zvierat, ktoré a prečo by to bolo?

Určite koaly. 😊

AK
SOLUTIONS
akia.com

zdroj: redakcia

---

podpis

Párovčanov nájdeme naozaj v každom kúte sveta. Niektorí si žijú svoj americký sen, iní zase spoznávajú krásy Argentíny. Zuzka Braníková z II.A sa rozhodla svoj druhý polrok stráviť v slnečnom Španielsku. Ako sa jej táto krajina páči? Čo ju najviac prekvapilo? A je tam škola podobná tej našej? Aj to sa dočítate v tomto článku.

Áký bol tvoj prvý deň v novej krajine?

Prvý deň v Španielsku nebol zároveň mojím prvým dňom v mojej hosťiteľskej rodine. Agentúra, cez ktorú som išla, poskytovala možnosť ísť na 3 dni do Barcelony, kde sme sa väčšina výmenných študentov spoznali, a to bolo super. Všetci tam rozprávali katalánsky, takže som

PÁROUČANIA

DOBÝVAJÚ SU

Prečo si si vybrala práve Španielsko?

Španielsko nebola moja prvá voľba. Veľmi som chcela ísť na rok do Ameriky, bol to môj detský sen, lebo som vždy vedela, že chcem ísť na výmenný pobyt do zahraničia. Politická situácia v Amerike nie je najlepšia, takže mamina mi povedala, že na rok ma do Ameriky nepustí a tatino, že rok je podľa neho veľa. Spolu sme spravili kompromis, že pôjdem na 6 mesiacov. A pre Španielsko som sa rozhodla ja, lebo je to bližšie a naučím sa jazyk.

najprv nevedela, či im nerozumiem alebo hovorím iným jazykom. Prvý deň v mojom meste, v Seville, a tretí deň v Španielsku bol úplne super. Rodina prišla po mňa na letisko, nič som im nerozumela, tak sa ma len pýtali, aké mám rada ovocie, lebo to som jedine rozumela. Moja teta má sestru, ktorá má tiež výmennú

zdroje: súkromný
archív

študentku zo Slovenska, tak hneď prvý večer sme mali všetci spolu obed. Bolo to super, nič som im síce nerozumela, ale bolo to také „welcoming“.

Aká je tvoja host rodina?

Moja host rodina je úplne úžasná. Mám aj sestru, ktorá má

V čom sa španielska škola najviac líši od tej našej?

V Španielsku má jedna vyučovacia hodina 60 minút. Nemáš prestávky, doobeda máš tri hodiny, potom 30 minútovú prestávku a ďalšie tri hodiny. Neobeduje sa v škole, ale doma. Páči sa mi oveľa viac ako slovenská, lebo robíme strašne veľa skupinových projektov a je to úplne iné ako u nás na Slovensku. Telesná nie je ako u nás, každý si mal vypracovať projekt – vytrvalosť, silu alebo flexibilitu a napísať tréning. Na telesnej teda nie sme všetci spolu, ale v skupinách, každý si robí to svoje a na konci roka budeme porovnávať, ako sme sa zlepšili. Učitelia sú tu veľmi ohľaduplní a prispôbujú nám aj testy podľa našich potrieb.

Čo ťa zatiaľ najviac prekvapilo?

Neviem, či je to iba moja rodina alebo či tu majú zlé spomaľovače na cestách, ale celkovo strašne skáču, vždy strašne nadskočia. A ešte to, že jeme večeru o 10tej a potom hneď ideme spať. Na Slovensku toto neexistuje, že ísť spať s plným žalúdkom.

ET

Eli

15 rokov, čiže je iba o rok mladšia ako ja. Má veľa kamarátov a hneď od začiatku ma všade brávala so sebou, keď niekam išla s kamarátmi. Najprv som sa bála, či jej to nevadí, ale zistila som, že nie, že ma tam fakt rada berie a aj ma tam brať chce. Okrem kamarátov, ktorých som si sama našla v škole, poznám teda aj tých jej. Začínam s ňou mať lepší a lepší vzťah. Ona vie po anglicky, rodičia nevedia, takže sa s nimi rozprávam len po španielsky. Veľmi mi pripomínajú mojich rodičov na Slovensku. S tetou a bratrancami mám tiež výborný vzťah, s nimi chodím každé ráno do školy aj zo školy.

PÁROVSKÝ MESSI

Tomáš Kasan chodí do V.O.G a už od detstva hráva futbal. Za svoju kariéru sa stihol dostať do reprezentácie Slovenska, hrať proti futbalovému klubu Real Madrid a dokonca byť 2x majstrom Slovenska. Sám nám prezradil, že futbal je neoddeliteľnou súčasťou jeho života a má ho proste v srdci. Ale kto je jeho vzorom? Čo by ešte rád dokázal? A chcel by byť krtkom alebo dážďovkou? Aj to sa dočítate v tomto článku.

Kto je tvojím vzorom?

Odmalička je môj vzor Messi, keďže to bol podľa mňa vždy najlepší hráč.

Čo by si rád dokázal?

Rád by som sa stal profesionálnym futbalistom a živil sa tým športom tak, aby som už nemusel nikdy nič iné robiť. Tiež by som chcel hrať za Slovenskú reprezentáciu.

Opíš sa 3 slovami

Text

Cielavedomý, štedrý, talentovaný.

Keby si bol Indiánom, aké by bolo tvoje indiánske meno?

Sasan.

Akým jedlom zo školskej jedálne by si chcel byť?

Kuraťom s ryžou a brokolicovou polievkou.

Radšej by si chcel byť krtkom alebo dážďovkou?

Krtkom.

Keby si mal 1000 eur, na čo by si ich minul?

Asi by som si šetril, ale keby som ich mal minúť, tak na oblečenie.

V ktorom filme by si chcel hrať?

Pobrežná hliadka alebo Dovolenka za trest.

zdroj: súkromný archív

PÁROVČANIA
ŠPORT

ŽIVOT V OBJATÍ NĀT

Čo majú spoločné Mozart a Michal Kletečka z 1.C? Ak ste tipovali, že lásku ku klavíru a hudbe, hádali ste správne. Michal hrá na klavíri už 10 rokov, z toho 9 chodí na hodiny do Tralaškoly. Vyhral 3. miesto na medzinárodnej súťaži *International Mozart Competition for Young Pianist - Amadeus Brno 2025*, ale má za sebou už aj niekoľko víťazstiev na slovenských súťažiach. Skúšal niekedy aj iný hudobný nástroj? Akou skladbou by bol? Aj na to nám odpovedal v tomto rozhovore.

Ako si sa dostal k hraniu na klavír?

Kedysi dávno mi to ukázal dedko. Vytiahol vtedy elektrický klavír, na ktorom boli nahraté nejaké skladby a práve takto som si k tomuto nástroju vytvoril vzťah.

Skúšal si niekedy aj iný hudobný nástroj?

Áno, bicie. A celkom ma to bavilo.

Aké máš ambície do budúcnosti?

Ešte presne neviem, akým smerom pôjdem v živote, ale určite naň nezanevriem.

PÁROUČANIA umelci

zdroj:súkromný archiv

Text

V akej slávnej kapele by si si chcel zahrať?

Linkin Park.

Akou hudobnou skladbou by si bol?

Turecký pochod.

Opiš sa 3 slovami

Rozvážny, zadumaný, chápaný.

Ktorá stupnica je tvoja obľúbená?

Vždy, keď sa naučím novú, tak sa mi zapáči.

S ktorým hudobným skladateľom by si chcel ísť na večeru?

S Hummelom.

Keby si bol rybou, v ktorom oceáne by chcel plávať?

V Severnom ľadovom, mám celkom rád zimu.

Obľúbené jedlo zo školskej jedálne?

Lasagne.

zdroj:súkromný archiv

Párovskí umelci

Inšpirácia sa skrýva v každom z nás. Aj vy občas možno máte pocit, že by ste ju chceli pretvoriť v niečo iné ako len myšlienku a možno rozvinúť nejaké to hobby - či už to je maľovanie, literatúra, hudba alebo akákoľvek iná sféra umenia. A ak ste nad tým naozaj premýšľali, ale vôbec neviete, kde a čím začať, tak práve tento článok je miestom, kde nájdete odpovede.

Ako vlastne začať?

Dôležité je mať práve tú myšlienku, istý námet vo vašej hlave, nad ktorým sa pozastavíte a pomyslíte si, že toto je niečo, čo by si zaslúžilo uzrieť svetlo sveta. No na získanie takéhoto námetu musíte mať najskôr inšpiráciu. Ako ju ale nájsť? - asi sa pýtate. Nebudem vám klamať, nie vždy je to

jednoduché. Aj ľuďom ako ja, čo píšu už veľmi dlho, to občas nejde. V tomto mám ale malý trik: skúste byť chvíľu v tichu, zavrite si oči a vnímajte, kam vás ťahajú vaše myšlienky, potom si vytvorte celok, ktorý by ste chceli zobraziť a nechajte inšpiráciu aby, vás viedla ďalej. Nenúťte sa, niekedy to trvá dlhšie, než by ste chceli, no

zdroj: internet

musíte byť trpezliví. Ak to nepríde na prvý raz, skúste to inokedy, hlavne keď budete cítiť nejaké emócie, tie vás vždy dokážu doviest až k inšpirácii.

Dobre, mám inšpiráciu, teraz čo? Premyslite si, akým spôsobom chcete svoje myšlienky zobraziť. Tu prichádzajú rad na vlohy, pretože asi ťažko by niekto, kto má predispozíciu na slovnú tvorbu, skúšal kresliť či maľovať. Z vlastnej skúsenosti vám teda radím, nájsť si jeden umelecký smer a v ňom sa zdokonaľovať.

Nenechajte sa ničím vyrušiť, keď si raz sadnete za plátno alebo papier, skúste to dotiahnuť do konca. Musíte sa sústrediť na jednu vec a nenechať sa rušiť okolitým svetom. A zrazu - voilà! - váš výtvor je na svete. Ak však chcete svoj talent rozvíjať, musíte tvoriť často, aspoň zo začiatku.

Váš štýl aj témy vašej tvorby sa môžu postupom času meniť tak, ako sa meníte aj vy. Nevnímajte svoj umelecký repertoár ako komplexný album, ale ako jednotlivé piesne, pretože každé vaše dielo je iné a jedinečné.

Ak sa vám podarilo niečo vytvoriť, nebojte sa nám to poslať na náš instagram: @parovski.umelci a my vašu prácu určite uverejníme.

zdroj: Internet

Na záver vám ponúkam pár tipov, ako si postupom času vybudovať vlastný štýl:

- ✿ Ak vám aj nejde niečo vytvoriť, snažte sa každý deň aspoň o námet, ktorý si zapíšete, návrh či skicu.
- ✿ Nebojte sa experimentovať, meniť štýly, kým nájdete taký, ktorý vám bude najviac vyhovovať.
- ✿ Hľadajte umelcov a diela, snažte sa zamerať na detaily ich tvorby a preneste ich do vášho umeleckého sveta.

AI, the environment, and why it doesn't fit together

I'm sure we're all very familiar with artificial intelligence (or AI for short). We can all name at least five different AI chatbots or generative AI websites. For crying out loud, every single time we search something on Google, the first result we see is a preview generated by artificial intelligence. If you don't live under a rock, you've surely seen at least 1 creator online talking about AI and how it isn't as wonderful as it may seem. How exactly does it affect our planet, and why should that concern you?

One of the most important things to talk about when it comes to AI is its impact on the environment. There is still much we don't know about it, but some of the data we do have is concerning. According to the research done by the United Nations

Environment Assembly, we're in quite a lot of trouble regarding AI's impact on our environment,

mostly our clean water, critical minerals, rare elements, not to mention the emission of planet-warming greenhouse gasses. In simpler terms, the increasing amount of data centres that house AI servers produce electronic waste. They are large consumers of water, which is becoming more and more scarce in many places. They rely on critical minerals and rare elements, which are often mined unsustainably. And, to top it all off, they use massive amounts of electricity, prompting the emission of planet-warming greenhouse gases, contributing to the climate crisis.

Not quite convinced yet? Here are a few statistics that might change your mind:

- According to the scientists from Google and the University of California at Berkeley, the power needed to complete the training process alone of a model like ChatGPT-3 is approximately 1287 megawatt hours of electricity, (which is **enough to power 120 average US homes for a year**) generating about 552 tons of carbon dioxide.

- The yearly electricity consumption of AI data centers has grown by 12% over the last 5 years, and will likely reach 945 terawatt hours by 2030 (which is **roughly the equivalent of the total annual energy consumption of Japan**).
- In comparison to that, **Slovakia's yearly energy consumption in 2023 was only 26.11 terawatt hours**. That

means, that by 2030, powering the AI data centers will take up enough energy to power the whole country of Slovakia for approximately 36 years (talking about electricity here).

Concerning, am I right? So, now that we've established all that, what can we do to change it?

is there anything an average student like us can do to, at the very least, slow down the crisis AI will inevitably cause in the future?

Even the small things might be enough to make at least some difference. To put it simply, try to lay off the AI usage. Don't immediately run to ChatGPT every single time you need to know something. Turn off the AI

feature in your search engines. Delete Character AI. Stop using it to write your papers and presentations for you, even directly copying information off a website is better than writing an AI prompt.

We used to be perfectly fine before AI was even a thing, and so were generations before us. Just because it's convenient, doesn't mean it's worth all the environmental problems it is bound to cause.

(P.S. Not a single ChatGPT prompt was typed in the process of writing this article)

Charlie

EKONO- MICKÉ

V posledných rokoch sa téma ciel stala jednou z najdiskutovanejších vo svetovej ekonomike. Clo je povinná platba vyberaná pri dovoze tovaru cez colné hranice s cieľom ovplyvniť obchod, získať verejné príjmy a chrániť domáci priemysel. Zvyšovanie ciel je jedným z hlavných nástrojov, ktoré štáty používajú pri ekonomickom súperení.

Historicky bolo clo kľúčový nástroj politiky merkantilistov v 16. až 18. storočí. Ich presvedčenie bolo že bohatstvo nadobudnú hromadením drahých kovov a peňazí v krajine. Merkantilisti presadzovali vysoké dovozné clá na hotové výrobky, aby ochránili domáce manufaktúry pred zahraničnou konkurenciou. Zakazovali vývoz drahých kovov z krajiny s cieľom dosiahnuť aktívnu obchodnú bilanciu. Obchod však nie je hra s nulovým súčtom, keď jedna krajina získa bohatstvo z obchodu, neznamená to, že je to na úkor druhej. Obmedzovaním prívozu zo zahraničných firiem škodili svojim spotrebiteľom, obmedzovali konkurenciu, brzdili inovácie.

Mnohí ekonómovia upozorňujú na negatívne dopady ciel aj v dnešnom modernom svete. Keď štát zavedie clá na dovážaný tovar, zahraničné výrobky sa stanú drahšími, čo často vedie k vyšším cenám pre spotrebiteľov. Keďže zdaňujú len dovážané produkty, narúšajú trhy tým, že presúvajú zdroje od efektívnejších zahraničných výrobcov k menej efektívnym

domácim firmám. Táto neefektívnosť je na úkor spotrebiteľov. Zároveň sa znižuje domáca efektívnosť, pretože domáce firmy sú menej nútené zlepšovať kvalitu alebo znižovať ceny.

Medzinárodný obchod teda prospieva všetkým krajinám, ak sa špecializujú na výrobu produktov, v ktorých majú komparatívnu výhodu (sú v tom komparatívne lepší ako iní). Voľný

zdroj:internet

obchod bez vysokých cieľ umožňuje spotrebiteľom nakupovať kvalitnejšie a lacnejšie produkty. To prináša prospech všetkým.

Okrem ekonomiky sa čoraz viac diskutuje aj o etickej stránke globálneho obchodu, ktorá je mimoriadne dôležitá. Jedným z dôvodov, prečo sú niektoré výrobky z Ázie lacnejšie, sú nižšie výrobné náklady. Tie však často súvisia aj s nižšími mzdami a náročnými pracovnými podmienkami. V niektorých továrňach pracujú zamestnanci veľmi dlhé hodiny za relatívne nízke platy a s menšou ochranou pracovných práv, vo výsledku sú teda schopní vyrábať za

drasticky nižšie ceny .

Pre Európu je tak jedinou cestou zvýšiť clá, ak si chce zachovať štandard bezpečnej práce a zároveň zostať konkurencieschopná. Clá teda môžu byť aj etickým nástrojom. Ak krajiny dovážajú veľmi lacné výrobky, ktoré vznikli v zlých pracovných podmienkach, môžu tým nepriamo podporovať takýto systém výroby. Vyššie clá by podľa nich mohli vytvoriť tlak na zlepšenie pracovných štandardov a férovejšie mzdy.

Otázka cieľ preto zostáva jednou z najzložitejších tém modernej ekonomiky. Dôležité je nájsť rovnováhu medzi ochranou domáceho trhu, podporou férových pracovných podmienok a zachovaním výhod medzinárodného obchodu.

zdroj:internet

Pravá tvár módy

V dnešnej dobe vníma hlavne naša generácia oblečenie ako spôsob prejavu. Chceme sa cítiť unikátne a tým, čo máme na sebe, posúvame okoliu niečo zo seba.

Prostredníctvom oblečenia nechávame ľudí urobiť si o nás prvotný obraz. Ale odkiaľ toto oblečenie pochádza a čo je skutočná cena nášho vznešeného módného prejavu?

Asi ste už počuli pojem fast fashion, ale viete aj, čo to naozaj znamená? Logicky, je to móda, ktorá je produkovaná rýchlo. Na to, aby výrobný proces šliapal, potrebujeme v prvom rade chrlieť kvantum vynikajúcich nápadov, na čo už ale módni návrhári nestačia, takže túto funkciu prevzala sama o sebe

neudržateľná AI, ktorá berie svoje nápady často zo sociálnych sietí a kradne nápady malým tvorcom.

Keď už máme nápad, tak prichádza čas na získanie látky, z ktorej to ušijeme. Medzi najbežnejšie látky patria, napríklad polyester, elastan, bavlna, alebo viskóza. Taký polyester alebo elastan sú syntetické materiály, takže... no vyrábajú sa z ropy, a tak ako plasty, ani tieto látky sa nedajú nejako ľahko zafarbiť. Na to sa využívajú práve ťažké kovy, ako je olovo alebo ortuť. Takže prostredníctvom látky sa nám do tela dostávajú mikroplasty, ale aj toxické chemikálie. Pri prírodných materiáloch, ako je bavlna alebo viskóza robia problémy pesticídy, odlesňovanie a umelé zavlažovanie, keďže sa pestujú na územiach, kde sa prirodzene nevyskytuje dostatok vody.

Potom, ako sme si vyrobili látku, nám chýba už len si daný kus oblečenia ušiť. A to pre nás robia krajčírky, napr.

v Bangladéši, Indii alebo Číne. A nielen ony, ale aj ich deti. Pracujú až okolo 14 hodín denne v nestabilných budovách pri vysokých teplotách. A platia im do desať centov za ušitý kus oblečenia.

Fast fashion značky sú prakticky všetky značky, ktoré majú kamenné obchody od New Yorku, cez Adidas až po Pradu. Ale tu nekončíme, okrem fast fashion existuje aj ultra fast fashion, čo je vlastne dieťa fast fashion na kokain. Výrobný proces je rýchlejší, ceny sú nižšie a oblečenie ešte menej kvalitné, takže vlastne len rýchlejšie skončí na skládke. Je to, napr. taký Shein, Temu, Fashion Nova alebo Pretty Little Thing.

Nuž, ale čo teraz s tými informáciami? Znamená to, že máme ísť žiť späť do jaskýň odetí v zvieracej koži? Odpoveď je nie. V skutočnosti je riešením obmedziť nakupovanie z „normálnych“ obchodov a dať šancu napríklad sekáčom. Či už kamenným, alebo internetovým. Musím povedať, že sekáče sú vlastne raj pre chudobných študentov. Garantujem vám, že tam nakúpite lacnejšie ako na Temu. Mám odtiaľ asi sedem kabátov a dokopy ma stáli do desať eur. Alebo zaujímavé môžu byť aj swapy, pri ktorých budete v kontakte aj so sociálnym aspektom diania, keďže je to viac-menej spoločenská udalosť.

Takže zmena k udržateľnosti nemusí byť nič zvrátené ani žiadne trápenie. Navyše komerčná móda sa snaží vyhovieť čo najväčšiemu percentu ľudí a trendy sú čím ďalej, tým viac basic. A tým, že sa budeme obliekať všetci rovnako nudne, naozaj nevyjadríme svoju osobnosť, ako si mnoho z nás myslí. Ak čo i len o trochu obmedzíme nakupovanie v komerčných obchodoch a občas si kúpime dáky zaujímavý kúsok zo sekáču, alebo niečo ulovíme na swape, tak sa poteší životné prostredie, naša peňaženka a aj živší šatník. Udržateľnosť nie je totižto o malej skupinke stopercentných jedincov, ale o tom, že každý prispeje svojím percentom.

Sofsi ♡

Slovníková prestávka pre Párovčanov: hippies je éra alebo životný štýl, ktorý vznikol v 60. rokoch minulého storočia v USA ako protest proti náboru na vojnu vo Vietname. Ich ideológia predstavovala spolunažívanie s prírodou, nebyť zakonzervovaný a hlavne žiť slobodne.

Deti kvetov

Nie je podstatné, čo máš na sebe oblečené a ako vyzeráš, ale to, čo máš v hlave, na akej frekvencii tvoje srdce bije, ako sa správaš k okoliu a ako konáš. Deti kvetov - „hippies“, šírili mier a lásku, tak prečo nie aj my? Je dôležité starať sa o planétu, ale aj o našu ľudskú mentalitu.

zdroj: Internet

Neodmysliteľnou súčasťou hippies éry je, samozrejme, ich typické oblečenie, drogy a hudba. Táto doba priniesla nový pohľad na svet a ja som vďačná, že aj nové skladby s revolučnými textami a unikátnymi melódiami (ďakujem). Moju pozornosť si tentokrát zaslúži aj americký muzikál Hair od českého režiséra Miloše Fómána. Myslím si, že dokonale zaznamenáva estetiku, štýl a pointu celej ideológie. Čo

sa týka užívania drog, nemajte predstavu, že každý hippie bol automaticky aj narkoman, išlo skôr o spirituálne požívanie, ktorým sa snažili dosiahnuť osvetu alebo hromadné prepojenie. Uvoľniť si myseľ a vidieť i to,

zdroj: internet

čo nie je úplne pozorovateľné. Bod zhromaždenia v pol miliónovom počte bol hudobný festival Woodstock, kde sa stretli hviezdy ako Jimi Hendrix, Joan Baez, The Who, Jefferson Airplane, Janis Joplin a mnoho ďalších. Aj za nepriaznivých

podmienok počasia naďalej prevládala mierumilovnosť a festival sa niesol v duchu, v ktorom bol aj hlásaný: „3 Days of Peace & Music“.

Móda prekvitala farbami, voľnosťou, vrstvením, miestami až extravagantnými doplnkami. Symbolom sa stali dlhé vlasy, ktoré znázorňovali slobodu, o ktorú sa tak nenásilne snažili. Pomerne veľa hippies presadzovalo vegetariánstvo, poukazovali na rovnosť zvierat s ľuďmi. Ďalším sociálnym fenoménom sa stalo Leto Lásky (Summer of Love) v roku 1967. Išlo o stretnutie v samom srdci hippie éry, teda v San Franciscu. Stretnutie bolo plné filozofie, kreativity, drog a lásky.

Keďže sa dostávali a viac do povedomia, viac vyzývali ľudí, aby sa zamysleli nad svojou existenciou.

Hippies žili spolu s prírodou, uvedomovali si

zdroj: internet

jej i našu krásu. Žili spontánne, voľne a v harmónii. Je vôbec možné obnoviť takéto puto v tejto modernej digitálnej dobe? Dokázali by sme opäť chodiť bosí, vnímať slnečné lúče na tvári, usmiať sa, keď vtáčiky zaštebotajú? Nemračte sa, milí Párovčania, keď nám trochu spýchne, veď až po daždi sa môže všetko rozrásť.

„Vieš, že existujeme? Narodil si sa už a žiješ? Oslavuj symboly z hlbokých starých lesov. Zabudol si na ponaučenia zo starodávnej vojny? Vieš, že nás vedú na masakre? Vieš, že nám vládne televízia?“ - Jim Morrison (Americká modlitba)

„Do you know we exist? Have you been born yet, and are you alive? Celebrate symbols from deep elder forests. Have you forgotten the lessons of the ancient war? Do you know we are being led to slaughters? Do you know we are ruled by TV?“ - Jim Morrison (An American Prayer)

5-ka

Naši pred kovia

Slovanská história bola veľmi tmavá a naši predkovia si toho vytrpeli naozaj až-až, napriek tomu vedli životný štýl, ktorým sa môžeme inšpirovať aj dnes. V tomto čísle o Zemi sa s vami podelím o moju fascináciu slovanskou spiritualitou, ktorá bola založená na jednej hlavnej myšlienke: ctíme si našu matku Zem.

Životy starých Slovanov prebiehali najmä na poliach pri tvrdej práci. Ich život závisel od úrody a klimatických podmienok, a preto boli slovanské pohanské náboženstvá založené na uctievaní Zeme v podobe bohov, ktorí väčšinou reprezentovali prírodné elementy alebo ročné obdobia.

Oslavovali sa zmeny v prírode, privolávalo sa úrodné obdobie

alebo sa využívala moc Zeme na vlastné životné ciele. Skrátka, ľudia žili vo vzácnom spojení s našou planétou, uvedomovali si jej dary a taktiež svoju úlohu na nej. Žili v jej rytme a podľa jej cyklov a boli súčasťou ekosystému, ktorý dnes chradne a zaniká.

Napriek náročným podmienkam oslavovali viac než my dnes – oslavovali sa púčiky, nový život, žatva, dary zeme, lúčili sa so zimou aj Morenou. Žili s pokorou, pretože každý deň bol malý zázrak. Vedeli, že každý cyklus prírody niečo prináša, a to bol vždy dôvod na radosť. Čaro každodennosti obohacovali rituálmi, ktoré približovali ich duchovno k Zemi. Napríklad zapletanie vlasov nebola

Žena, o ktorej by mal vedieť každý

Milí Párovčania, keďže marec je mesiac Zeme a prírody, bolo by super si pripomenúť - a stále by sme si pripomínať aj mali - mená ľudí, ktorí pre biológiu a pre to, koľko o určitých druhoch a kmeňoch živočíchov vieme, urobili obrovské množstvo vecí. Prakticky tomu obetovali celý život a priniesli mnohé, doposiaľ nevídané poznatky, ktoré využívame dodnes.

Medzi nich patrila aj Jane Goodall, britská biologička, ktorú preslávil hlavne výskum šimpanzov.

Jane sa narodila 3. apríla 1934 v Londýne a už ako malá prejavovala záujem a pestovala si vzťah k zvieratám. Milovala svojho psa Rustyho, korytnačku a poníka, a to sú len 3 z mnohých domácich zvierat, ktoré jej rodičia Margaret a Mortimer

povolili. Keď však mala osem rokov, prečítala si Tarzana a rôzne knižky podobného typu a zamilovaná do Afriky sa rozhodla študovať vedu, ktorá sa

zaujímalá výskumom toho, čo milovala - biológiu.

Jane si však vysokú školu dovoliť nemohla - nemala na to financie - a preto vyštudovala sekretársku školu v South Keningstone, kde zdokonalila svoje schopnosti v písaní. Tie neskôr využila pri publikácii mnohých diel, v ktorých opisuje zážitky a výskumy počas svojej náročnej cesty. Po niekoľkých rokoch ťažkej práce ako čašníčka

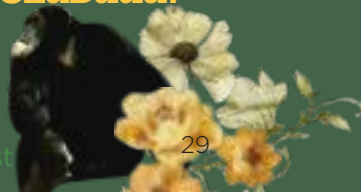

sa v 23 rokoch vydala do Afriky – na miesto, o ktorom snívala už ako dieťa. Prišla do Kene za rodinným priateľom. Odtiaľ sa pomaličky, ale isto, pomocou paleoantropológa Dr. Louisa Leakeyho, rozbehla jej kariéra biologickej a etnologickej. V tejto oblasti biológie urobila niekoľko prelomových objavov, ako napríklad, že šimpanzy používajú nástroje, jedia aj mäso (nie sú len bylinožravce) a majú emócie, osobnosti a zložité sociálne správanie. Prešla takmer celý svet a väčšinu roka (cca 300 dní) trávila na cestách. V roku 1966 získala doktorát na univerzite v Cambridge. Počas svojej kariéry používala pri svojich výskumoch nezvyčajné metódy – dávala šimpanzom mená, namiesto toho, aby ich číslovala, ako bolo dovtedy zvykom. Správala sa k nim ako k seberovným, nie ako k pokusným králikom. Taktiež zaviedla množstvo nadácií, programov a inštitútov na podporu ochrany prírody a od roku 1989 sa venovala zväčša práve tomu.

Jane zomrela na starobu 1. októbra 2025 v Beverly Hills v Kalifornii, doma u jedného z blízkych priateľov. Dožila sa úctyhodných 91 rokov a zomrela počas svojho turné prednášok v USA.

Bola inšpiráciou pre veľké skupiny mladých ľudí a bola osobou, ktorá toho dokázala v tom, čo robila, veľa.

Bola osobou, na ktorú sa veru nezabúda.

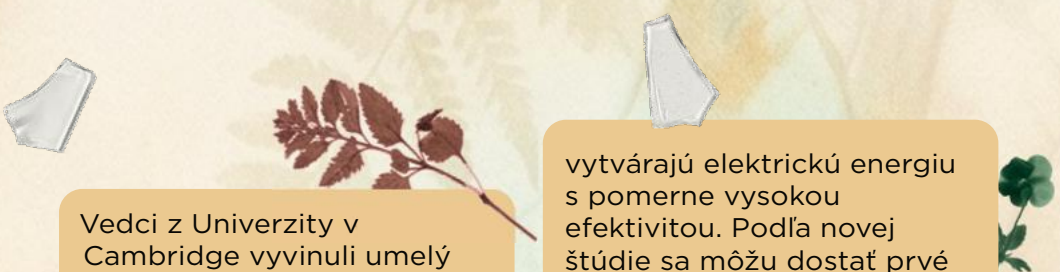
Elca

Ekologické úspechy

Zo všetkých strán sme stále obklopení všelijakými negatívnymi vecami, ktoré sa vo svete dejú. Od momentu, kedy nasadneme ráno do auta a počujeme správy, až kým prídeme domov, kde na nás čakajú členovia rodiny a ich názory na dnešnú politiku. Tieto správy na nás vplývajú, a presne to je niekedy dôvodom ich existencie. Totiž spraviť človeka smutným je omnoho ľahšie ako ho spraviť šťastným, a na vyváženie jednej negatívnej správy potrebujeme aspoň tri pozitívne. Práve preto vám tento článok poskytuje pár tých pozitívnych vecí, a to o ničom inom ako o ekologických úspechoch.

V roku 2024 sa vedcom podarilo zaznamenať zmenšenie ozónovej diery a predpokladajú, že úplná obnova sa dosiahne nad Arktídou do roku 2045 a nad Antarktídou do roku 2066. Toto sa nám podarilo vďaka tomu, že všetkých 197 členských krajín OSN (Organizácia Spojených národov) sa v roku 1987 zaviazalo dodržiavať Montrealský protokol o zákaze chemických látok, ktoré ozónovú vrstvu ničia.

Tento protokol sa v súčasnosti vzťahuje na takmer 100 človekom vytvorených chemických látok, ktoré narušujú schopnosť ozónovej vrstvy chrániť ľudí a ostatné živé organizmy pred škodlivým ultrafialovým slnečným žiarením.

Vedci z Univerzity v Cambridge vyvinuli umelý list, ktorý dokáže vyprodukovať tzv. syntézny plyn bez uvoľňovania oxidu uhličitého. Toto zariadenie absorbuje slnečné žiarenie a oxid uhličitý a následne ich spája do nových foriem. Produkuje syntézny plyn, ktorý sa skladá z vodíka a oxidu uhoľnatého a slúži ako základ pre výrobu palív, liečiv či plastov. Moderné prototypy dokážu pracovať s oxidom uhličitým priamo zo vzduchu, nielen v laboratórnom prostredí s vysokou koncentráciou plynu.

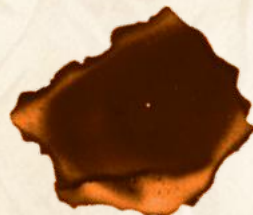
Tím švédskych vedcov sa pozrel bližšie na ekologickú alternatívu klasického leteckého paliva, ktorou je vodík. Je ho možné spaľovať a zároveň využívať v špeciálnych palivových článkoch, ktoré aj bez procesu spaľovania

vytvárajú elektrickú energiu s pomerne vysokou efektivitou. Podľa novej štúdie sa môžu dostať prvé komerčné vodíkové lietadlá do prevádzky vo Švédsku už v roku 2028 a do roku 2045 má byť technológia dostatočne pokročilá na to, aby mohla nahradiť letecké palivo v drvivej väčšine letov do 1 200 km.

Keď sú tieto informácie niečoho dôkazom, tak toho, že ak sa ľudia dokážu dohodnúť, vedia zvrátiť aj veci, ktoré sa môžu zdať už stratené. Dúfam, že vám tieto ekologické pokroky spravili aspoň o trochu pozitívnejší deň.

Karoli

Á sa to aj inak

Už ste niekedy len tak niekde zahodili plastový obal či nádobu? Možno ste si hovorili „Však to robia všetci ľudia,“ alebo, „niekto to po mne zdvihne.“

nikam nedostaneme. Igelitové tašky či plastové poháriky sa môžu rozkladať celý váš život. Iné plasty sa môžu rozkladať od

ďalšie generácie. V dnešnej dobe poznáme iné „náhrady“, ako napríklad: papierové slamky, poháre, taniere, voskové obrúsky, plátenne tašky a iné materiály, namiesto ktorých by ste v inom prípade použili plastovú verziu. To ale neznamená, že sa nevyvinuli náhrady plastov, ktoré sú ekologickejšie.

Kašovitá zmes z drevného prášku

Vedci z *Yale School of the Environment* v novej štúdii tvrdia, že pomocou vedľajších produktov, ktoré vznikajú pri spracovaní dreva, sa dajú vytvoriť odolnejšie a udržateľnejšie bioplasty. Ide o proces rozkladu pórovitej matrice prírodného dreva na kašovitú

zmes. Výsledný materiál má vysokú mechanickú pevnosť, odolnosť voči UV žiareniu a dokáže stabilne zadržiavať tekutiny. Dá sa tiež recyklovať a v porovnaní s plastami na báze

ropy má nižší dopad na životné prostredie.

Bioplast

Bioplasty sú plastické hmoty vyrobené z biomasy. Na prvý pohľad a i dotyk vyzerajú rovnako ako bežné plasty, ktoré

BCBN (bacterial cellulose-hexagonal boron nitride)

Vedci z *Rice University* prichádzajú s novinkou. Ide o nový druh bioplastu s názvom

BCBN, ktorý má potenciál stať sa ekologickou alternatívou k bežným plastom z ropy. Výskumný tím vyvinul metódu, ako zmeniť chaotickú štruktúru bakteriálnej celulózy, a to tak, že počas rastu mikroorganizmov v bioreaktore tieto baktérie rotujú. Tento trik vedie k zarovnaniu vlákien a dramaticky mení mechanické vlastnosti výsledného produktu, ktorým je priehľadný, flexibilný list materiálu. Aj keď sa tento výskum stále nachádza v raných fázach vývoja, výsledky naznačujú obrovský potenciál tohto „živého“ materiálu.

používame. Majú rovnaké vlastnosti, ako tvrdosť, odolnosť, pružnosť či ohybnosť. Základné suroviny potrebné na výrobu sú rastlinná biomasa (napr. kukurica, obilniny, zemiaky, cukrová repa) a prírodné suroviny (napr. celulóza a lignit). Bioplasty sa vyrábajú práve zo škrobu týchto rastlín. Aby sa zo škrobu mohla stať látka podobná plastu z ropy, je nutné ho vystaviť vysokým teplotám a pomocou izolácie z neho získať glukózu. Kvasením glukózy sa získava kyselina mliečna a neskôr kyselina polymliečna. Bioplasty sa často využívajú na krátkodobé účely. Preto je to ideálny materiál pre jednorazové produkty.

zdroj obrázkov:
internet

Načo* nám to* je*?

Asi ste sa už stretli s pojmom „overconsumption“ a jeho odbojom - „minimalizmom“. Čo tieto pojmy naozaj sú a ako ich spojiť, aby netrpeli naše peňaženky a zároveň sme neboli fádni ako kus bielej steny. Dočítaš sa nižšie!

Pojem „overconsumption“ označuje nadmernú spotrebu všetkého, čo vám napadne, spojenú s tým, že to, čo si kúpite navyše, veľmi pravdepodobne vyhodíte a neposlúži vám to.

Minimalizmus nie je priamo obmedzovanie našich spotrebiteľských chutiek na maximum, ale len na level, kedy všetko, čo máme, VYUŽIJEME. To v mnohých prípadoch z pohľadu bežného smrteľníka znamená holé steny, jedny rifle, dve tričká a podobné extrémny.

Vidíme teda dva bojujúce pojmy, dve rozličné myšlienky, dva rozličné svety. Ako si teda zachovať dopaminové levely zo zakúpenia novej veci, dopriať si nejaké materiálne potešenie a nezruinovať pritom všetko zelené naokolo?

Pozrite sa niekedy na svoje veci a začnite počítať.

Ako dlho toto mám? Kde som to kúpil/a? Koľko to stálo? Kolkokrát som to použil/a? Veľmi

pravdepodobne sa dopočítate do bodu, kedy budete mať chuť prestať rátať.

Ja viem, je to závratné, tak si tento pocit čo najlepšie uložte v pamäti a nebojte sa ho použiť, keď budete mať chuť kúpiť si niečo ďalšie.

Ak sa pýtate, či to teraz znamená, že máte žiť v tých jedných nohaviciach, odpoveď je, prosím nie. Je veľký rozdiel medzi prehnanou spotrebou a len úplne normálnym životom človeka. Každý z nás má nejaký vkus, osobnosť a snažíme sa ich dostať na povrch, práve cez veci, ktoré si kupujeme. Ak by sme si všetci kúpovali len a len to, čo využijeme do zodrania, dovolím si tvrdiť, že naša spoločnosť by bola veľmi jednotvárna a nezaujímavá. Pravdou je, že ti jeden mobil vydrží 3 roky, že ti stačí jeden korektor v tvojom odtieni, že to tričko je po

zdroj: internet

opraní znova na nosenie a nepotrebuješ iné každý deň v mesiaci, že najoriginálnejší sú aj tak ľudia, čo nakupujú na Vinted a chodia pátrať po sekáčoch namiesto toho, aby si objednali zo Sheinu. Vždy ale myslíme aj na to, čo naozaj potrebujeme, kde a ako to využijeme, a na to, kde tieto veci raz skončia. Ak máme niečo vyslovene navyše a nikdy to nevyužijeme, čo tým získame okrem 5 sekúnd šťastia a permanentnej klimatickej zmeny?

Ester

Heyy, divas, neviem, či ste si všimli, no pomaly sa nám blíži Deň Zeme. Keď sa zamyslíme nad tým, čo by sme mohli urobiť pre našu mother prírodu, v hlave sa mi hned' zjavi Zero Waste. Určite ste už niekedy o tomto pojme počuli, alebo aspoň videli spojenie týchto dvoch slov. Ide o ekologický životný štýl - život bez odpadu. No vieme to reálne využiť a uplatniť, alebo je to len idealistický sen?

ZERO WASTE ZERO WASTE ZERO WASTE

Idea

Zero Waste, teda v doslovnom preklade nulový odpad, je životný štýl, ktorý podporuje opätovné využívanie všetkých zdrojov. Usiluje sa o zastavenie tvorby odpadů, jeho skládkovania či spalovania. Je to veľmi dobrý nápad, no v dnešnej konzumnej spoločnosti je veľmi ťažké ho naplno realizovať. Vezmite si napríklad, že podľa Zero Waste by sme si mali každú nádobu, ktorú máme z obchodu, nechať a využiť znova. Dalo by sa to ľahko, keby nebolo viac ako 76% produktov balených v jednorazových obaloch či fľašiach. Takto si musíte nechať doma ďalšiu nádobu, ktorú sa pokúsíte neskôr využiť. No v realite sa vám to nie vždy podarí, a teda obal po čase vyhodíte.

Tak čo priatelia, podujali by ste sa na takýto spôsob života?

Riešenie

Na rôznych miestach po svete existuje mnoho obchodov, ktoré poskytujú vhodné podmienky pre Zero Waste. Sú špeciálne v tom, že všetky produkty vám ponúkajú bez balenia. Je teda na vás, aby ste si doniesli nejakú nádobu, do ktorej potraviny dáte, alebo si nejaký „reusable“ obal viete kúpiť priamo tam. Tým pádom vám doma nebudú zaberat' miesto nádoby, ktoré nikdy nevyužijete.

A čo iné?

Pri Zero Waste hľadáte zdroje, ktoré sa dajú znova využiť. Napríklad namiesto: Jednorazových batérií používajte nabíjateľné. Potravinová fólia → voskové obrúsky, Plastová hubka → luffa (zelenina a prírodná špongia v jednom). Takisto to platí aj pre elektronické zariadenia - nekupujte si nové hned', ako vyjde ďalší model, ale využite naplno zariadenie, čo máte teraz, a keď sa pokazí, opravte ho. Snažte sa ho využívať dovedy, dokým zariadenie bude už reálne nepoužiteľné. Možností a náhrad je veľa a je len na vás, či sa poddáte konzumnej spoločnosti, alebo jej odoláte.

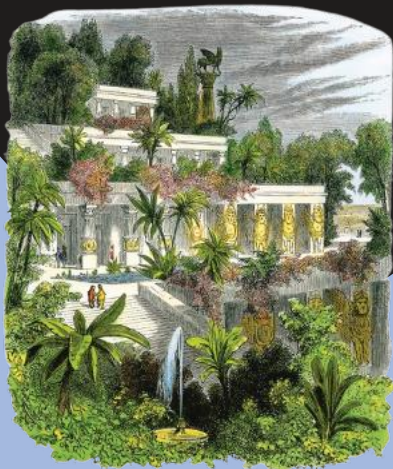
filina

ARCHITEKTONICKÉ DÍVY STAROVEKU

Sedem divov starovekého sveta bolo architektonickou špičkou starovekého obdobia. Pôvodný zoznam zostavili ešte antickí autori v 5. storočí pred našim letopočtom. Aj napriek tomu, že každému z nás je tento zoznam známy, menej známe je nám konkrétne divy si vizualizovať a vymenovať ich. V tomto článku si ich priblížime a okoreníme aj pár zaujímavosťami.

Veľká pyramída v Gize: najznámejší, ale zároveň aj najstarší staroveký div najmä preto, lebo je jediný dodnes zachovaný. Do stredoveku bola najvyššou stavbou, pôvodne merala cez 146 metrov. Zaujímavosťou je ich samotná výstavba. Pyramída je orientovaná na všetky svetové strany s minimálnymi odchýlkami. Je postavená z viac ako dvoch miliónov vápencových blokov, pričom ich opracovanie a presnosť, akými sú uložené, je fascinujúca aj na dnešné pomery. Dodnes je veľkou otázkou, ako sa starovekým Egypťanom bez moderných technológií podarilo navrhnuť a postaviť tak úchvatnú stavbu.

zdroj: internet

Semiramidine visuté záhrady: boli vystavané v 7. storočí pred našim letopočtom. Podľa legendy dal babylonský kráľ Nebukadnesar II. záhrady postaviť pre svoju manželku Amytis, ktorej chýbal čerstvý vzduch, zeleň a pahorkatiny jej rodného kraja – Medskej ríše. Táto stavba mala byť sériou terás postavených do tvaru pyramídy. Každá terasa bola o 5 metrov vyššia, ako tá predchádzajúca. Z tej najvyššej sa prelievala voda z rieky Eufrat na ostatné. Celá stavba bola doplnená rastlinami vo všetkých výškach. Avšak o tomto nebeskom mieste nemáme dostatočné informácie. Nevieme ani s určitosťou povedať, kde sa nachádzali. Záhrady sú považované za najzáhadnejšie zo všetkých antických divov.

Artemidin chrám v Efeze: bol postavený na počesť bohyně Artemis – bohyně prírody, plodnosti a lovu. Tento mramorový chrám bol dlhý asi 115 m, široký 55 metrov a podopretý bol iónskymi stĺpmi, ktorých bolo 125. Vnútri bola socha samotnej Artemis vyzdobená šperkami a drahokamami. Zobrazovala ako mnohopsá postava, čo malo symbolizovať plodnosť. Dnes sa z chrámu nezachovalo takmer nič. Zo stavby, ktorý bol v antike považovaný za najúžasnejší div zo všetkých, ostal stáť len jeden z vyše sto podporných stĺpov.

Diava socha v Olympii: bola vytvorená slávnym sochárom Feidiom. 13 metrov vysoká socha zobrazovala Dia sediaceho na tróne, držiaceho v pravej ruke malú sochu bohyně víťazstva Niké a v ľavej vládarsku barlu. Mala vytvárať dojem, že ak by Zeus vstal, strechu chrámu, kde bola socha umiestnená, by musel nadvihnúť. Feidias na stavbu jeho tela použil drevo, ktoré bolo pokryté slonovinou, aby vytváralo dojem pokožky, a zlato. Vo vlasoch mal veniec z olivových vetvičiek, symbol olympijského víťaza. O soche vznikol dokonca aj mýtus – vraj mala byť tak nádherná, že samotný Zeus vyšiel z Olympu, len tak sa Feidiovi podarilo zobraziť jeho podobizeň.

Mauzóleum v Halikarnasse: dal vystavať kráľ Mausollón II. pravdepodobne ešte pred svojou smrťou. Malo slúžiť nielen ako miesto jeho večného odpočinku, ale aj ako symbol jeho moci. Mauzóleum bolo architektonicky veľmi zaujímavé, bolo totiž akýmsi spojením gréckeho chrámu a pyramídy. Základ stavby tvoril mramorový kváder, na ktorom bol chrám obklopený iónskymi stĺpmi, ktoré niesli strechu pyramídy. Na jej vrchole sa nachádzalo súsošie Mausollóna so svojou manželkou Artemisiou, ktorá bola, pravdepodobne, zároveň aj jeho sestrou. Hrobka bola zničená zemetraseniami v období 11.-15. storočia.

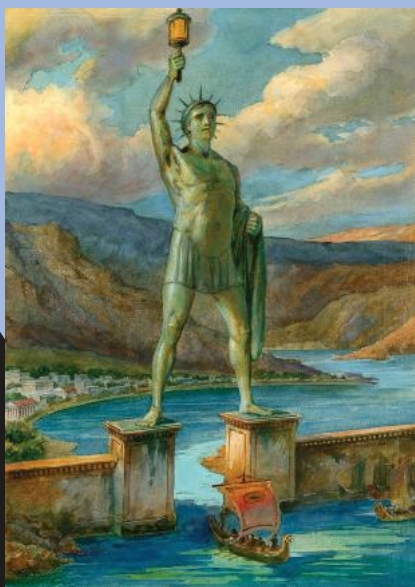

zdroj: internet

Ródský kolos: bola cez 30 metrov vysoká socha boha slnka – Héliá, ktorá vítala lode v prístave na gréckom ostrove Rodos. Postavená bola z bronzových plátov, ktoré mali tvoriť kožu Héliá, a železa, ktoré malo konštrukciu držať tak-nejak pokope. Aj napriek tomu bol šiesty div najkratšie žijúci zo všetkých – kvôli silným zemetraseniam sa socha zlomila v kolenách a padla približne 54 rokov od jej dokončenia. Socha sa často zobrazuje s rozkročenými nohami, kadiaľ lode popod ňu vchádzali do prístavu. Dnes sa skôr predpokladá, že socha mala nohy pri sebe a slúžila ako maják. Zaujímavosťou je, že Gréci plánujú obnoviť tento legendárny div – má najmä slúžiť ako knižnica a múzeum.

Alexandrijský maják: sa nachádzal na ostrove Faros, podľa ktorého aj niesol meno, a bol jeden z prvých majákov na svete. Aj napriek tomu bol vybudovaný tak dôsledne, že ustál množstvo zemetrasení a stál vyše sto rokov. Bol vybudovaný z troch vrstiev mramoru, ktoré sa postupne smerom k vrchu zužovali. Vďaka jeho výške (120-140 metrov) a ohňu, ktorý sa na vrchole udržiaval, ho bolo vidieť už z 50-kilometrovej vzdialenosti. Malou perličkou je fakt, že množstvo jazykov dnes používa práve slovo Faros (Pharos) na pomenovanie majáku.

zdroj: internet

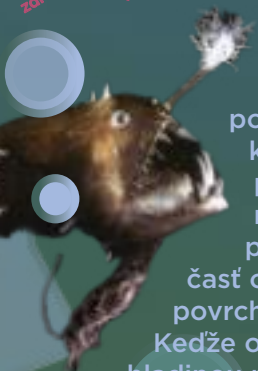
Aj napriek tomu, že s výnimkou jednej stavby nám po pôvodných siedmich divoch sveta nezostalo takmer nič, prinášajú nám odkaz. Nielen na vtedajšiu prestíž a veľkoleposť, ale aj na inteligenciu a zručnosť vtedajšieho obyvateľstva.

Dada

Tajomstvá hlbín v ôd

Každý z vás už určite prišiel do styku s rôznymi jazerami, vodnými nádržami alebo s krásnou panorámou mora či oceánu počas dovolenky. Na prvý pohľad to pôsobí pokojne, s príjemným odleskom slnka. O tom, čo sa deje pod hladinou, vieme len málo. To, že Mariánska priekopa je údajne najhlbšie miesto na Zemi, sme už počuli snáď tisíckrát, preto sa budem snažiť obohatiť vaše mozgy trochu inými zaujímavosťami.

zdroj: internet

Oceány pokrývajú väčšinu zemského povrchu. Aj napriek tomu podmorský svet patrí k najmenej preskúmanej oblasti našej planéty. Vedci preskúmali menšiu časť oceánskeho dna, než povrchu Mesiaca či Marsu. Keďže od 1000 metrov pod hladinou panuje absolútna tma, väčšina živočíchov nemá ani oči - nepotrebuje ich. V hlbokom mori nájdeme 500 tisíc až 10 miliónov druhov, z ktorých drvivá väčšina dosiaľ nebola objavená. Zaujímavé koralové staré niekoľko tisíc rokov alebo obrie tvory, ktoré majú svojich oveľa menších príbuzných v plytších vodách.

Čo tak povedať si niečo o tých už objavených?

Kalamár Hamiltonov - jeden z najzáhadnejších tvorov hlbokého oceánu. Jeho oči majú približne veľkosť futbalovej lopty a sú to najväčšie známe oči v živočíšnej ríši. Samotný kalamár môže dosahovať až 14 metrov (aj s chápadlami) a jeho hmotnosť dosahuje pol tony.

Morský čert - áno, je to tá na pohľad nepríjemná ryba s ostrými zubami. Nad hlavou má „lampičku“, ktorá svieti, a tým k sebe láka korisť.

Chobotnica Dumbo - tento názov nesie kvôli svojim plutvám na hlave, ktoré pripomínajú uši sloníka Dumba. Korisť prehltá celú, neodtrháva kúsky potravy ako iné chobotnice. Je to energeticky úspornejšie a v extrémnych hĺbkach sa šetrí každá kalória. U niektorých druhov spozorovali pokožku tak tenkú, že je cez ňu vidno vnútorné orgány.

zdroj: internet

Krakatica obrovská - jeden z najväčších hlavonožcov. Podobne ako kalamár Hamiltonov, môže dorásť až do 13 metrov.

zdroj: Internet

Vorvaň tuponosý - spomínané hlbokomorské obry nespájajú len ich rozmery, ale aj spoločný predátor. Týmto sa z extrémnych hĺbín dostávame vyššie a stretávame sa s veľrybami. Vorvaň tuponosý je najväčší súčasne žijúci živočích, minimálne podľa doterajších informácií. Jeden z najzaujímavejších faktov je, že výkaly vráskavcov obsahujú železo, ktoré podporuje rast fytoplanktónu, a ten je neoddeliteľnou súčasťou potravinového reťazca. Krmia sa ním ryby, ktoré sú následne potravou pre vtáky atď. Fytoplanktón počas fotosyntézy pohlcuje CO_2 z atmosféry, čo znamená, že tieto veľryby pomáhajú znižovať množstvo oxidu uhličitého. Jedna veľryba sa vyrovná 30 000 stromom. Ak by sa vráskavce dostali na pôvodnú úroveň populácie, bol by to ekvivalent k 3 miliardám stromov. Dĺžka veku vráskavca je porovnateľná s dĺžkou života človeka. Po ich smrti telo klesne na dno, kde slúži ako potrava aj na niekoľko desaťročí.

Oceány sú nielen fascinujúcim tajomstvom - sú nevyhnutné pre náš život. Hlbiny vôd tak nie sú len tmným priestorom pod hladinou, ale sú srdcom našej planéty. A navzdory tomu ich neustále ohrozujeme. Znečistenie plastami, nadmerný rybolov či klimatické zmeny zasahujú aj na miestach, kam ľudská noha nevkrčila. To, že niečo nevidíme, neznamená, že to neexistuje. Deň Zeme je príležitosťou zamyslieť sa nad záhadami, ktoré naša planéta ešte skrýva. Hlbiny vôd nám pripomínajú, že svet je hlbší, väčší a mysterióznejší, než si myslíme. Našou úlohou nie je ho ovládnuť, ale pochopiť a chrániť.

zdroj: Internet

DEŇ ZEME, ZEME DEŇ JEDÁLEŇ, JEDLO LEN?

Jeden Nemec z Pároviec sa v jeden deň neodhlásil z obeda.

Emu, Paula a Lukáš urobili to isté.

Izidor na obed nešiel, lebo nebol hladný, cez veľkú zjedol desiatu Tomášovi.

Veronika s Annou obed nezjedli, lebo im nechutil. Jana zase obed nestihla zjesť, lebo autobus.

Mária obed tiež nestihla zjesť. „Lebo medved,“ argumentovala.

Emölettya (čítaj Emeleta) sa spýtala koľko kilogramov jedla sa denne z rôznych dôvodov na našej škole vyhodí.

„Asi 120 kíl jedla, čo môže byť približne 250 plnohodnotných porcií školského obeda,“ odpovedala najlepšia kuchárka na svete so zelenými očami.

Keď ľúbiš ryžu, vyplň tajničku. Začni prvým písmenom slova Nemec, pokračuj tým istým princípom krstnými menami v tomto článku.

puštný červ

zdroj: internet

Ak mala by som si vykričať dušu, tak budiš!
Aj zomrela by som pre rosu tvojich očí a ty len blúdiš,
ja nedokážem žiť v kletke, keď pred sebou vidím kľúč,
milujem ťa, no milujem aj každý slnka lúč
a nedokážem vyberať si medzi nami a stromov korunami,
keď knísali sme sa v ich rytme aj my sami.

Ako človek vie opustiť niečo, čo zvnútra duše ho zvierá?
V žalári, no slobodná, predsa ani len nechveje sa mi pera,
že pre kúsok tvojej vriacej dlane,
šla by som spať skôr, ako na svitanie,
ak aj by to malo byť len snom, len klamné zdanie,
lebo nevidám ťa, viac nie.

Nedokážem takto rásť, moja kletka nemá viac mreží,
klamala by som, keby poviem, že mi na tom nezáleží,
no ja už nie som taká istá, chcem sa zmeniť, človeče,
na inú, ktorej život cez prsty vždy netečie.

Utekáš mi, ja nedokážem bežať do zákrut tvojich vlín,
v mori tvojich vlasov potápa sa mi čln
a voda mojich očí nedokáže ma zachrániť,
nedokážem v žilách krvou pádlovať a líubiť ťa a žiť!

Si mozaikou zelenej a hnedej, ktorú delíme si napoly,
priala by som si prehovoriť k tebe, sama si to dovoliť,
no si šťastný a ak tak je, ja musím ešte prepočúť zvuk mojich kostí,
skoro bolo by, nemôžem teraz umrieť z ľútosti.

mačka

* Párouské inkognito *

Milí Párovčania, predstavujeme Vám novú nezmarovskú kartičkovú hru z názvom PÁROVSKÉ INKOGNITO.

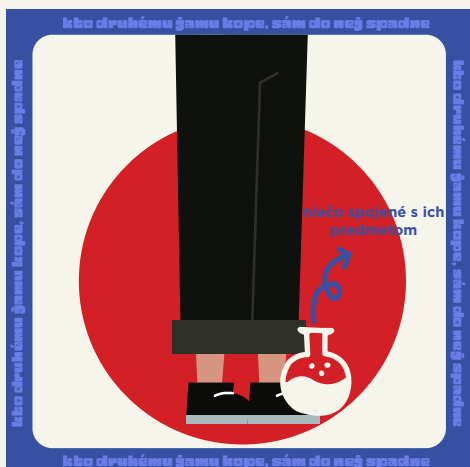
* čo ide? *

Cieľ hry je jednoduchý: poskladaj si svojho obľúbeného učiteľa. Každý učiteľ sa skladá z 3 kartičiek, na každej kartičke je nejaká indícia, ktorá ti pomôže uhádnuť o koho ide. Cieľom je nazbierať všetky 3 kartičky, poskladať postavičku a uhádnuť o koho ide.

* Čo môžeme vyhrať? *

Prvý, kto uhádne správneho učiteľa a dá nám vedieť jeho meno vyhrá imunitu. Po týždni zverejníme správne odpovede na našom instagrame.

* Prajeme veľa
šťastia

ZRNKÁ MÚDROSTI

p.p. Poláková: „Kto ste si vybrali úvahu na maturite?”

pár žiakov zdvihne ruky

p.p. Poláková: „Zabijem vás.”

p.p. Dömös: „To vy mladí, ešte vám v tele tečie teplá krv.”

p.p. Vančo: „Ja nie som žiarovka, mňa len tak neragebaitneš.”

p.p. Šimová: „Chceš pravý alebo ľavý hák?”

p.p. Húsková: „Bordel v mojej izbe, to je prírodný zákon.”

p.p. Pániková: „Radšej byť šťastný smetiar než smutný inžinier.”

žiak pri tabuli, snaží sa spomenúť si na slovo žihadlo

p.p. Pániková: „No ten ostrý koniec toho zadku jak sa volá?”

žiak: „Pán učiteľ, máte radi 13K?”

p.p. Vančo: „Nie, číslo 13 mi dáva divný feeling.”

p.p. Palková: „Máte inteligenciu šumiacej trávy.”

HOROSKOP

Kozorožec: Nenechávajte si veci na poslednú chvíľu, ony vás dobehnú. Spravte si čas na sebarealizáciu v rôznych podobách. Ak potrebujete znamenie, aby ste niečo spravili, tu ho máte, no premyslite si predtým, či to stojí naozaj za to.

Vodnár: Vašu energiu investujte do vašich záujmov, nie do záujmov iných. Majte sa na pozore pred ľuďmi z minulosti, môžete si myslieť, že sa zmenili, no opak je pravdou. Svojim blízkym sa otvorte a povedzte im, ako sa naozaj cítite. Prospeje to vašim vzťahom.

Ryby: Predstavte si vašu ideálnu realitu a verte, skôr či neskôr to bude vaša ozajstná realita. Nezanevrite na oddych a čas strávený vo svojom pokoji. Zamerajte sa na vašich najbližších a nebojte sa im vyjadriť svoju náklonnosť.

Baran: Zastavte sa, zhlboka sa nadýchnite a popremýšľajte o vašich ďalších krokoch. Najbližšie dni rozhodnú o vašej budúcnosti a preto sa neunáhlite. Prebytočnú energiu radšej investujte do fyzických aktivít.

Býk: Tento týždeň sa pripravte na veľkú zmenu. Zostaňte nohami pevne na zemi a nenechajte sa uniesť nijakou ľúbostnou „šarádou“, nemuselo by sa vám to vyplatiť. Šetrite, pretože nasledujúci mesiac si budete chcieť viac užívať.

Blíženci: Momentálne sa nachádzate v období svojho života, kedy sa vám profesionálne veľmi darí, no váš osobný život „stráda“. Žiadne obavy, čoskoro sa obe sféry vášho života vyrovnajú a vo vašom živote opäť

zavládne mier (aspoň na moment).
Komunikácia je kľúč.

Rak: Vstávajte ráno so sliepkami, vaše telo začína byť spojené s prírodou. Pri zmenách počasia nepodliehajte panike, vaše vzťahy to neovplyvní. Skúste nové veci, znamenia totižto prichádzajú aj vo forme meniacej sa prírody.

Lev: Nevydarené vzťahy nechajte v minulosti a sústredte sa na prítomnosť. Máte v živote s niekým veľmi špeciálne puto, opatrujte ho. Nedovoľte preto svojmu egu, aby zatienilo to, čo je skutočne dôležité. Majte sa na pozore pred novými ľuďmi.

Panna: V tomto období sledujte správanie ľudí okolo vás, meníte sa totiž na úplnú ikonu a všetci to na vás vidia. Prirodzená krása síce pochádza z vnútra, ale nebojte sa nechať aj váš zovňajšok kvitnúť prirodzenosťou.

Váhy: Mám pre vás zlú správu, no práve teraz je dôležité sa rozhodnúť. Čaká vás dôležitá voľba vo vzťahu, pred ktorou sa nedá ujsť. Vyberajte si srdcom. Vaše rozhodnutie ovplyvní najbližšie roky vášho milostného života. Súčasná situácia vás má posunúť vpred, nie pripútať k tomu, čo už malo zostať za vami.

Škorpión: Nie ste prví ani poslední, čo vidia zmenu vo vašom okolí, pridržte sa vašich najbližších. Neskúšajte ohúriť iných, častokrát o to nestoja, skúste najprv nájsť svoj vnútorný pokoj a potom budete spokojní sami so sebou.

Strelec: Momentálne sa nachádzate v priestore, kde sa cítite byť obmedzení. Vymedzte si priestor na rast, vycestujte a naberte nové skúsenosti. Budúcnosť vám prinesie zážitky s ľuďmi, čo by ste nečakali. Dajte si však pozor na vašu priamosť, nie vždy sa vypláca.

OPÚŠŤAJÚ RADY REDAKČNEJ RADY

Každý rok sa s nami v poslednom čísle lúčia naši nezmarovskí maturanti, ľudia, ktorí Nezmar tvorili dlhé roky a teraz z neho odchádzajú. Tak, ako sú dôležité začiatky, sú dôležité aj konce. A práve preto sme vytvorili tento článok.

**Daniela ivanyiová (4.D) -
redaktorka**

Čo mi dal Nezmar? Keď som sa ako ustráchaná prváčka odvážila napísať na Nezmar Instagram, či by som sa nemohla k nim pridať, bola to ešte pomerne malá redakcia. Ak si správne pamätám, bola som jediná prváčka, ktorá sa v ten rok prihlásila. Nezmar sa za tie štyri roky nesmierne posunul. Redakcia plná šikovných ľudí, ktorí sa spoločne realizujú na tomto kreatívnom občasníku. Čo ale dal mne ako jednotlivcovi, je, že mi dal možnosť. Možnosť písať, čo ma vždy nesmierne bavilo. Utvrdil ma v tom, že sa tomu chcem jednoznačne venovať aj do budúcnosti. Utvrdil ma, že písanie je niečo, čo pre mňa znamená veľa. Že písanie je tak

nejak už mojou súčasťou. Nezmar, ďakujem. ♥

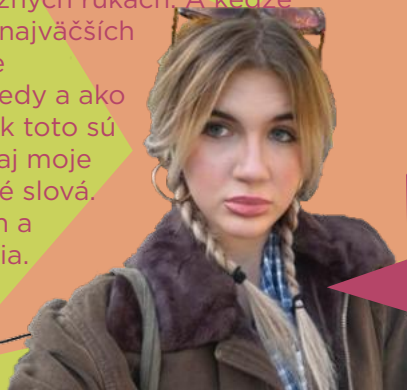
Dada

**Tereza Brossmannová (5.D) -
šéfredaktorka**

Do Nezmaru som sa pridala, pretože ma vždy bavilo písanie článkov, ale musím povedať, že prekonal moje očakávania v každom jednom smere. Stal sa pre mňa akýmsi útočiskom, bezpečným miestom, stal sa mojou súčasťou. Zistila som totiž, že to nie sú iba farebné papiere pozliepané dokopy - Nezmar je niečo viac. Sú to ľudia, ktorí ho tvoria, ľudia ktorí si ho kupujú a nápady, ktorým dáva priestor rásť. Keď mi 2 roky dozadu bol zverený, bol to ten najkrajší darček, aký mi niekto kedy mohol dať. Nezmar je totiž príležitosť a je len na vás, ako ju využijete. Opúšťa sa mi ho ťažko, ale viem, že ho nechávam v tých najlepších možných rukách. A keďže jedno z najväčších umení je vedieť kedy a ako odísť, tak toto sú už naozaj moje posledné slová. Ďakujem a dovidenia.

Tereza

**Filip Andrásy (5.D) - redaktor
a chvíľu aj grafik**

V Nezmare som bol tri z mojich piatich rokov, čo považujem ako dlhú dobu. No v skutočnosti, vďaka nášmu kolektívu, to prebehlo ako nič. Za všetky príjemné chvíle, čo som za tie tri roky zažil,

ďakujem pekne.

Filip

**Eliška Penzešová (5.D) -
redaktorka a slávna
nezmarovská moderátorka**

Nezmar jednoznačne tvorí neodlučiteľnú súčasť môjho pobytu na Párovciach. Počas 3 rokov, ktoré som strávila v Nezmare, som stretla skvelých ľudí a zažila množstvo zážitkov. Taktiež som vďaka Nezmar Instagramu mohla okúsiť náročný život influencerov. Týmto chcem poďakovať všetkým, ktorí sa na Nezmare podieľajú a hlavne tým, ktorí ho čítajú.

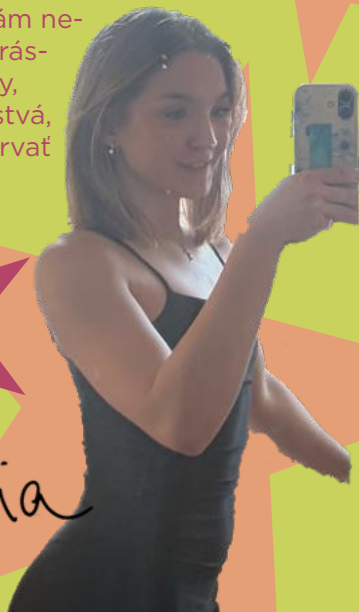
Eliška

**Sofia Krížová (5.D) -
redaktorka**

Ahojte, volám sa Sofia a som z triedy 5.D. Prostredníctvom tohto článku by som sa chcela úprimne poďakovať celej redakčnej rade a všetkým členom Nezmarmu. V Nezmare pôsobím už od druhého ročníka a môžem povedať, že sa stal veľmi dôležitou súčasťou môjho života na tejto škole. Vďaka nemu som spoznala množstvo skvelých ľudí, mala som možnosť pracovať na rôznych článkoch a rozhovoroch a každé jedno písanie ma posunulo o krok ďalej. Za to som nesmierne vďačná. Na záver by som chcela odkázať všetkým, ktorí budú v Nezmare pokračovať, aby boli autentickí a aby si túto skúsenosť naplno užili, získavali nové kontakty a aktívne sa zapájali do všetkých príležitostí, ktoré sa im ponúknu. Práve tieto skúsenosti vám neprinesú len krásne spomienky, ale aj priateľstvá, ktoré môžu trvať celý život.

Sofia

tlač: ARS Spektrum, s.r.o.
periodicita: občasník
vydanie: apríl 2026
náklad: 250 ks
cena výtlačku: 1,50 €

instagram: @nezmar_gpnr

tiktok: @nezmar_gpnr

mail: nezmar@gpnr.sk

<p>Séfredaktorka Tete - Tereza Brossmanová V.D</p> 	<p>Zástupkyňa séfredaktorky Bea - Beatrice Damborská I.C</p> 	<p>Veďuca grafiky & redaktorka Sarena - Sára Tokárová I.VE</p> 	<p>Gramatická korektúra Lucia Nemethová I.C</p> 	<p>Redaktorka Matka - Martina Valentová II.A</p> 	<p>Redaktorka Alenka - Alena Patassyová I.A</p>
<p>Redaktorka Eiča - Ela Tóthová I.B</p> 	<p>Redaktorka Eli - Eliška Brossmanová VOG</p> 	<p>Redaktorka Lila - Linda Hubinská VOG</p> 	<p>Redaktorka Ester - Ester Anna Makovníková II.A</p> 	<p>Redaktorka S-ka - Petra Majerníková II.A</p> 	<p>Redaktor Bihány - Branislav Bihány II.B</p>
<p>Redaktorka & grafička Peťa - Petra Kocišová II.B</p> 	<p>Redaktorka Kaja - Karolína Nemčková II.C</p> 	<p>Redaktorka Sofi - Sofia Taračková II.C</p> 	<p>Redaktorka Charlie - Johanna Kucharovič II.EZ</p> 	<p>Redaktorka Púštny červ - Ema Matusičová III.A</p> 	<p>Redaktorka Zoe - Zoe Zacharová I.VE</p>
<p>Redaktorka Dada - Daniela Iványiová I.VD</p> 	<p>Redaktorka Eliška - Eliška Benzešová V.D</p> 	<p>Redaktorka Sofia - Sofia Krizová V.D</p> 	<p>Redaktor Filip - Filip Andráš V.D</p> 	<p>Grafik Matej Mitás IV.OG</p> 	<p>Grafička Zuzana Bartová II.A</p>
<p>Grafička Veronika Beneová II.B</p> 	<p>Grafik Martin Cibula II.B</p> 	<p>Grafička Lucia Biliková II.B</p> 	<p>Grafička & redaktorka Tatiana Liková II.C</p> 	<p>Grafička & ilustrátorka Xénia Bobynets III.B</p> 	<p>Grafička Zuzana Prváková I.VE</p>
<p>Grafička Lea Barborová I.VE</p> 	<p>Spolupráca: Mgr. Zuzana Bakalová</p>